РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень: вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 2-го липня 1918. Ч. 78. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, July 2, 1918. No. 78.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗА ОСВОБОДЖЕНЄМ ВСІХ СЛАВЯН.

Україна і Москва згодили ся приймити етноґрафічний принцип за підставу при визначеню границі.

Анархія в Росії зростає. -- Німеччина лагодить ся дати оружну поміч большевикам.

Тайний договір між Німеччиною і правительством большевиків в справі Польщі.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УКРАЇНА І МОСКВА ЗГОДИЛИ СЯ НА ЕТНОҐРАФІЧНУ ГРАНИЦЮ.

Всякі спірні справи на будуче має полагоджувати полюбовний суд.

АМСТЕРДАМ, 28. червня. — Телеграма з Киева, столиці України, до берлінських часописий доносить, **що на мирових переговорах між Україною і Москвою прийшло до порозуміня щодо визначеня границь.**

ВСЯКІ СПІРНІ СПРАВИ, ЯКІ ВИРИНУЛИ БИ ПО ЗАКЛЮЧЕНЮ МИРОВОГО ДОГОВОРУ, МАЮТЬ БУТИ ПОЛАГОДЖУВАНІ ЧЕРЕЗ ПОЛЮБОВНИЙ СУД.

Обі делеґації є готові виключити всяку гадку заборчости або насильного занимання території. З огляду на політичні, економічні і прочі інтереси обох народів яко цілість, ОБІ СТОРОНИ РІШИЛИ, ЩО ЕТНОҐРАФІЧНИЙ ПРИНЦИП МАЄ СТАНОВИТИ ПІДСТАВУ ПРИ ВИЗНАЧУВАНЮ ҐРАНИЦІ.

ВОЗДУШНА ПОЧТА НА УКРАЇНІ.

Дотеперішні лінії числять 1.125 миль.

АМСТЕРДАМ, 28. червня. — Після одержаних вістий воздушний почтовий рух розпочав ся на Україні сього тижня. Почтові лінії виходять з Киева у формі лучів і сягають аж до Криму. У віддаленю майже кождих 100 миль цобудовано стації. Поміж тими находять ся ще побічні стації, які є заосмотрені у матеріяли і складові части, а які служать для ужитку на случай, коли би заходила потреба злетіти на землю в дорозі між головними стаціями.

Система обіймає:

1) Лінію Київ-Берестє Литовське (300 миль), відбутє сеї дороги триває чотири години;

2) Лінію Київ-Одеса (300 миль).

3) Лінію Київ-Катеринослав.

Слідуючого тижня мають бути отворені ще дальші нові лінії: з Одеси до Миколаєва і Херсона та з Одеси до Букарешту та з Киева до Харкова, Севастополя і Теодозії.

Всі лінії разом числять 1.125 миль.

Катеринославська лінія буде продовжена до Ростова над Доном. Пробний лет з Берестя Литовського до Севастополя, віддаленого 750 миль, тривав 13 годин.

Літаки будуть возити зі собою по 200 фунтів почти. Сила моторів, уживаних до машин, числить 200 коний. Залога літака буде складати ся з двох летунів.

ТРАНСПОРТИ ПОЖИВИ З УКРАЇНИ ЩОРАЗ ПРАВИЛЬНІЙШІ.

Українське правительство співділає з німецькими властями.

(Після кореспонденції Е. Прайса Бела).

ЛОНДОН, 28. червня. — **Німеччина починає діставати значну скількість средств поживи з України.**

Поїзд, зложений з 15 возів, заладованих солониною, збіжем і цукром, прибув до Вроцлавя (Німеччина).

Українські власти роблять енерґічні зусиля, щоби побільшити число транспортів поживи всякого рода для Німеччини. В тій цїли утворено українське бюро поживи, яке стоїть під контролею представників українського правительства, а якому помагають німецькі військові і цивільні власти. Берлінські урядники, Ґравеніц і Вальдов, прибули на Україну, щоби перевести організацію вивозу поживи.

Міжтим стан поживи в Киеві і Одесі є дуже лихий, як се доносять урядові вісти. Одна особа, жиюча в однім з тих міст, потребує денно на прожиток найменьше 50 рублів. Яйце коштує 30 коп., а фунт масла 10 рублів.

Присутність німецьких і австрійських війск утруднює ситуацію, бо вони жиють по провінції і льокальні засоби скоро вичерпують ся. Селяни дальше борять ся, не хотячи продавати средств поживи, через що приходить до заворушень. Всі гроші плинуть з міст на села, де вони лищають ся. Німці відкрили великі засоби алькоголю.

Найбільше засобів поживи, висланих з України, забрано комісаріятови російської армії. Селяни жадають за все, що продають, пятьдесять разів висшу ціну між в часї мира. Вправді військові власти установили ціни, але недозволена торговля всюди ширюеть ся.

Неможливим є дістати рещту зі 100-рублевого банкнота. Рублї, видані за Керенського, давні царські рублї і рублї, видані думою, уживані на рівні з німецькими марками і грішми українськими.

Німці самі признають, що вдоволенє, яке показують Українці супроти Німців, походить радше з надії на привернене нормального житя ніж з любови до Німців.

Українська рада поживи.

АМСТЕРДАМ, 5. червня. — „Фосіше Цайтунґ" доносить, що Ґравеніц, який за часів канцлера д-ра Міхаеліса був в німецькім департаменті поживи, зістав іменований заступником президента „нової української ради поживи", яку в Киеві покликано до житя.

На польськім збіжу українські печатки.

ЦІРІХ (Швайцарія), 1. червня. — Львівська польска часопись „Курер Львовскі" подає вістку з Варшави, що Німці, переконавши ся, що не будуть могли дістати достаточної скількости поживи з України, забирають все збіже і худобу, яка ще позістала в занятих землях Польщі. На мішках збіжевих прибивають печатки „Україна", а таксамо на товарі випалюють знаки „Україна". Се роблять вони в тій цїли, щоби в Німеччині викликати враженє, що Україна доставляє сподівані від неї средства поживи.

Дорошенко виступив з партії соціялістів федералістів.

МОСКВА, 29. мая. — Український міністер загр. справ, Дорошенко, заявив урядово, що виступає з партії соціялістів федералістів.

Дорошенко, який в кабінеті гетьмана Скоропадського обійняв уряд міністра загр. справ, був по вибуху революції іменований адміністратором тих українських земель, які заняли були тоді російські війска, — а іменно часть східної Галичини і Буковину.

Недавні вісти доносили, що Дорошенко на чолї делеґації має відвідати невтральні держави, щоби позискати їх прихильність для української справи на загальній мировій конференції.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗА ОСВОБОДЖЕНЄМ ВСІХ СЛАВЯН.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ВАШІНҐТОН, 28. червня. — **З причини, що німецька і австрійська пропаґанда старала ся представити, що Злучені Держави попирають лише освободженє Польщі, не оглядаючи ся зовсім на те, що взаглі станеть ся з Чехо-Словаками і полудневими Славянами, секретар Лензінґ оголосив нині рішучу заяву, в якій сказано, що АМЕРИКАНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО Є ЗА ЦІЛКОВИТИМ ОСВОБОДЖЕНЄМ ВСІХ ГАЛУЗИЙ СЛАВЯНСЬКОЇ РАСИ ЗПІД НІМЕЦЬКОГО І АВСТРІЙСЬКОГО ПАНОВАНЯ.**

Заява американського правительства звучить:

„Від часу проголошеня дня 29. мая нашим правительством заяви в справі національних змагань до свободи Чехо-Словаків і Югославян німецькі і австрійські урядники і прихильники старали ся затемнити і перекрутити розуминє сього маніфесту. Щоби уникнути всяких непорозумінь дотично значіня маніфесту, секретар внутрішних справ заявив нині близше, що правительство Злучених Держав стоїть на становищи, щоби всі галузи славянської раси були зовсім освободжені зпід австрійського і німецького пановання".

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АВСТРІЙСЬКИЙ ЦІСАР НЕ ПРИЙМИВ РЕЗИҐНАЦІЇ Д-РА ЗАЙДЛЕРА.

На день 16. липня назначено скликанє парляменту.

ЛОНДОН, 29. червня. — **Австрійський цісар Карло не приймив резиґнації австрійського премієра, д-ра Зайдлера, і зарядив на день 16. липня скликанє засіданя австрійського парляменту,** як се доносить телеґрама з Копенгаґен і подає вістку, що в тій справі австрійський цісар видав був відручне письмо, яке було оголошене у віденських часописях.

ПОЛЯКИ, ЧЕХИ І ЮГОСЛАВЯНИ В РІШУЧІЙ ОПОЗИЦІЇ.

Українці заявили, що будуть підпирати правительство.

АМСТЕРДАМ, 30. червня. — Цісар Карло приказав вправді д-рови Зайдлерови задержати надальше в своїх руках керму правительства, але не сказав йому, як се має зробити.

Одержані вісти вказують, **що премієр має до побореня великі трудности, бо Поляки позістали надальше на становищи рішучої опозиції супроти правительства. Як доносять вісти, Поляки мали заявити, що пропоновані їм правительством економічні уступки в заміну за відступленє від опозиції вони навіть не думають брати під розвагу.** Премієр мав віднести ся до Поляків, взиваючи їх, щоби „вони надто остро не противили ся ухваленю тимчасового буджету".

Чехи і Словінці постановили поборювати кожде правительство, яке улягає жаданям Німеччини, і вони ясно заявили на авдієнції цісареви Карлови, що не будуть голосувати за буджетом і военними кредитами, коли др. Зайдлер позістане в кабінеті.

З другої знова сторони українські посли австрійського парляменту прийшли на ратунок німецької національної партії, прирікаючи своє поперте д-рови Зайдлерови. Українські посли заявили, що будуть голосувати за буджетом і военними кредитами на тій підставі, коли премієр, др. Зайдлер позістане на своїм становищі. Українці мали заявити, що вони не годять ся на усуненє премієра з приказу Поляків.

Християнські соціялісти заявили, що вони будуть попирати премієра Зайдлера під услівєм, коли в Чехії позістане давний режім, та що вони є готові ставити опір всякій дальшій протидержавній аґітації.

Становище німецьких соціялістів в парляменті є доси неясне. Правдоподібно вони будуть ожидати дальшого ходу подій. Ходить чутка, що правительство робить стараня, щоби намовити їх до голосованя за буджетом і до здержаня від голосованя над военним кредитами.

Члени кабінету зложили д-рови Зайдлерови візиту, запевнюючи його про особисту приязнь і щиру волю.

Віденські телеґрами доносять, що на підставі домагань німецького і австрійського цісарів прийшло до згоди, щоби до нових жнив спільно уживати всі засоби поживи.

Австрійський цісар вислав був дня 29. червня лист до цісаря Вільгельма, представляючи йому великі трутности щодо стану поживи в Австро-Угорщині, почім цісар Вільгельм поручив скликати конференцію в головній военній кватирі, в якій брали участь князь Віндішґрец і представники австро-угорської головної команди.

Загальний страйк в Будапешті скінчив ся.

ГАГА, 29. червня. — З німецьких жерел доносять, **що страйк робітників в Будапешті скінчив ся без ніяких уступок для робітників.**

„Франкфуртер Цайтунґ" з четверга доносить, що телеґрама з Будапешту подає вістку про поворот робітників до праці. Телеґрама доносить дальше, що в пятницю надіють ся, що часописи розпічнуть вже виходити.

В справі союза між Німеччиною і Австро-Угорщиною.

КОПЕНГАҐЕН, 29. червня. — **Переговори в справі продовженя німецько-австрійського союза відбудуть ся дня 8. липня в Сольногороді** (Зальцбурґ), як се доносить зальцбурський „Фолькеблят".

На сїй конференції мають бути уложені також пляни в справі військового союза і має бути переведена дискусія в справі торговельних відносин.

Шістьдесять німецьких і австрійських політиків має взяти участь в конференції, як се доносить висше згадана часопись. Присутні на конференції будуть також: заступник німецького канцлера, Паер, німецький міністер загр. справ, др. Кільман, австрійський міністер загр. справ, барон Буріян, і оба міністри торговлї.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Po Act of October 6, 1917). 1918 as required by thestmaster at Jersey City on July 1,

АНАРХІЯ В РОСІЇ ПРИБИРАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШІ РОЗМІРИ.

Німецькі війска на поміч большевикам в цїли приверненя ладу.

ЛОНДОН, 29. червня. — **Відносини в Росії стають з кождим днем щораз більше критичні,** як се доносять вісти, які наспіли тут з німецьких і невтральних жерел.

Телеграма з Ціріху доносить, на підставі німецьких часописий, що **німецьке правительство робить приготованя в цїли інтервенції в Росії. Воно має намір вислати туди війска, щоби привернути лад. Як се подає дальше телеґрама, німецькі війска мають співділати з військами большевиків,**

Всї повисше наведені вісти стверджують, **що протиреволюція загрожує поважно правительству большевиків.**

НА СЛУЧАЙ ІНТЕРВЕНЦІЇ АЛІЯНТІВ БОЛЬШЕВИКИ ВІЙДУТЬ В СОЮЗ З НІМЕЧЧИНОЮ.

СТОКГОЛЬМ, 29. червня. — Небезпека, що большевики на случай оружної інтервенції аліянтів в Росії зроблять союз з Німеччиною, є більша ніж колинебудь дотепер.

На засіданю центрального екзекутивного комітету в Москві міністер війни, Лев Троцький, заявив:

„Коли ми будемо приневолені вибирати між німецькою і японською орієнтацією, то волимо першу, бо тут є надія на революцію в Німеччині".

ЦІЛА ЧОРНОМОРСЬКА ФЛЬОТА ПІД КОНТРОЛЕЮ НІМЦІВ.

АМСТЕРДАМ, 29. червня. — **Російський дреднот „Свободная Расея"** (давнійше „Імператріца Катерина II.") **потонув в боротьбі з торпедовцем.** В битві між кораблями чорноморської фльоти потонуло також кілька торпедовців, як се доносить півурядова вістка з Берліна.

Ціла російська чорноморська фльота, як се говорить дальше донесене, **находить ся тепер в Севастополи під німецькою контролию і є приспособлена до военних операцій.**

Петроград від чотирох днів без поживи.

АМСТЕРДАМ, 29. червня. — **Петроград вже від чотирох днів не одержав жадних транспортів поживи,** як се доносить звіт комісаря поживи.

З 26 возів збіжа, висланих з Уфи, прибуло до Петрограду лише 11. Прочі вози позабирали зелізничі урядники на ріжних стаціях.

Заперечене вістий про поваленє власти большевиків.

ЛОНДОН, 28. червня. — Телеґрама з Копенгаґен доносить, що вісти про здобутє Москви військами ґен. Каледіна і ґен. Корнілова при співучасти Німців є неправдиві. Таксамо неправдивою є вістка про поваленє власти большевиків і проголошенє вел. князя Николая Николаєвича царем Росії.

На 28. червня мав бути скликаний пятий конґрес большевиків.

СТОКГОЛЬМ, 28. червня. — **На нині, то є на день 28. червня, большевики скликали пятий конґрес саветів.**

Перший загальний конґрес саветів відбув ся минувшого літа. На нім переважали меньшевики, а головним предметом нарад першого конґресу була справа скликаня конференції в Стокгольмі.

Невдача коаліції, щоби осягнути мир, і невдача мирового конґресу в Стокгольмі були товчком до скликаня **другого загального конґресу.** На сїм конґресі большевики рішили взяти всю власть у свої руки і утворили саветське правительство.

Третий загальний конґрес був відповідию на скликанє установчих зборів. Сей конґрес потвердив мирову політику большевицького правительства, надіючи ся революції в Німеччині і Австро-Угорщині.

Четвертий загальний конґрес, який відбув ся в Москві цісля наступу німецьких війск на Псков, потвердив мировий договір, заключений в Берестю Литовськім.

Пятий з ряду загальний конґрес скликує большевицьке правительство в хвилю, коли зі заходу загрожують Росії Німці, від полудня Україна, від полудневого сходу козаки при підмозі Німців, а на сході протиреволюція при підмозі Чехо-Словаків.

Большевики засудили на смерть команданта балтійської фльоти.

ЛОНДОН, 30. червня. — Большевицький трибунал засудив на смерть кап. Щасного, бувшого команданта балтійської фльоти, як се доносить телеграма з Москви.

Засуд смерти має бути переведений в протягу 24 годин. Бувшого команданта фльоти обжалувано о аґітацію проти саветського правительства.

Слідчим судією був кадет Криленко, большевицький головний командант армії. Центральний екзекутивний комітет відкинув рекурс кап. Щасного проти засуду смерти.

Мілюков і Ґучков в Харбіні.

АМСТЕРДАМ, 28. червня. — **Проф. Павло Мілюков,** провідник російських кадетів (конституційних демократів) і **Алєксандер Ґучков,** провідник октябристів, **прибули до Харбіна (в Манджурії) і станули на чолї протиреволюційного руху,**

(Продовжене на стор. 5-ій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Українські резолюції на День Незвисимости.

Отсе подаємо взорець резолюцій, які було би порадно ухвалювати на зборах в День Незвисимости і пересилати телеграфічно до президента Вілсона та до міністра заграничних справ, Роберта Ленсінга, у Вашінгтоні:

The Ukrainians of ....,
(Назва місцевости).

assembled to commemorate the one hundred and forty-second anniversary of American Independence, manifest their loyalty to the United States and declare that during the present world war they are supporting most enthusiastically the Government and President of the American Democracy. They wish the American nation a complete and glorious victory in its righteous struggle for the liberty of all peoples.

Particularly, with reference to the endeavors of the Ukrainian people in Europe, they declare themselves in favor of a united Ukrainian national republic, in which shall also be included Eastern Galicia, Northern Bukovina, and Kholm, which lands are Ukrainian national territories under the dominion of foreign powers. They declare themselves also for the unqualified sovereignty of the Ukrainian people.

Finaly, they protest against the German and Austro-Hungarian occupation of the territory of the Ukrainian People's Republic and against the plans for conquest held by the Polish Regents' Council at Warsaw, and by the Polish representatives in Vienna in regard to the Ukrainian provinces of Eastern Galicia, Northern Bukovina, and Kholm. They stigmatize these plans as imperialistic designs of the Polish nobility which desire to defend through the conquest of foreign lands by the Polish kingdom, its claims to big landed estates not only in the above-mentioned western provinces of Ukraine but also in Western White Ruthenia and in Lithuania.

* * *

(Під резолюціями добре є дати підписи президії зборів і подати число учасників, в яких імени резолюції висилаєть ся, а також слід подати їх до місцевих ґазет).

Події в Австрії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

В найблизших днях вижидають в Австрії важних подій.

Німеччина хоче Австрію тіснійше звязати зі собою і в тій цїли дня 8-го липня буде німецько-австрійська конференція, яка має приготовити плян тіснійшої злуки обох держав.

Се не подобаєть ся Полякам, Чехам і Словінцям, котрих Німці є найблизшими сусідами і з котрими ведуть безвпинну боротьбу проти німецького опанованя їх культурного й економічного житя, і тому се є одна з важних причин в теперішну пору, що посли сих народів виступають проти австрійського правительства в парляменті.

Але крім того ті народи мають ще инші причини для своєї опозиції проти австрійського правительства.

Поляки мають свої дикі претенсії, аби Австрія віддала їм українську Галичину і Буковину, а з огляду, що не мають на се надії, виступають в опозиції проти австрійського правительста.

Чехи хотять злучити цїлу Чехію, Моравію і частину Шлезка в одну чеську провінцію. Се їх головне домагане, від якого вони не хотять відступити, а з уваги, що австрійське правительство попсувало їх пляни поділом Чехії на 12 округів, між якими є чеські, чесько-німецькі і німецькі, вони є непримиримими ворогами австрійського правительства і поборюють його в парляменті.

Словінці знова, для ратованя перед німецькою навалою, хотять, аби їх злучено зі Сербами і Хорватами, з якими вважають ся за один нарід, а що не мають виглядів на се, поборюють правительство в парляменті.

Недавно вже мав бути скликаний австрійський парлямент, але власне через ту рішучу опозицію представників трох народів се зволікано.

Бачучи трудности в скликаню парляменту, президент міністрів Зайдлер хотів уступити та оставити клопоти державні свому наслідникови, який, як сподївали ся, мав правити без парляменту, при помочи ратункового 14-го параґрафу.

Однак цїсар Кароль не приняв ризиґнації Зайдлера і скликав парлямент на 16-го с. м.

Посли польські, чеські і словінські вже згори заповідають, що будуть на сесії парляменту голосувати проти домагань правительства, а саме проти буджету і нових військових кредитів.

Зайдлер знає, що їх тяжко перетягнути на свою сторону, тому вже не числить на їх голоси, а видно сподїваєть ся мати більшість без них, бо лише апелював до Поляків, щоби не виступали „занадто остро" проти правительственних предложень.

Українські посли у віденськім парляменті, яких є около 30, заповіли, що будуть підпирати правителвство Зайдлера і його домаганя. Телеґрама каже, що вони нагло змінили фронт і станули по стороні правительства. Се значить, що вони в останнім часі були проти правительства. Причиною було, безперечно, се, що правительство пробувало торгувати Галичиною і Холмщиною з Поляками, а також і німецький замах на Українську Центральну Раду в Києві. Колиж вони тепер змінили фронт, то мусїли мати до того причину. Можливо, що Зайдлер запевнив їх, що у справі Холмщини і подїлу Галичини та злуки її східної части з північною Буковиною не буде більше торгувати з Поляками та що австрійське правительство сим разом додержить умову з Українцями.

Однак все те ще справи не вияснить. Справа вияснить ся аж на заповідженій сесії парляменту. Як парлямент не задоволить домагань правительства, то воно певно рішить ся на розвязане парляменту і розписане нових виборів, а тимчасом правило би собі без парляменту.

Чи новий парлямент давав би які надії на корисну розвязку внутрішних міжнародних спорів, також треба сумнївати ся. Поки в Австрії кождий нарід не дістане повної свободи в межах своєї етнографічної територїї, поти Австрія не буде спосібна до нормального державного житя.

ДЕКЛЯРАЦІЯ НЕЗАВИСИМОСТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Документ, яким представителї 13-ти стейтів, зібрані на першім конґресі в Філядельфії, проголосили независимість Зл. Держав дня 4-го липня 1776-го року, звучить так:

Коли в ходї людських подій покажеть ся потреба, аби один нарід пірвав політичні узли, які його лучать з другим народом та, аби заняв поміж иншими народами землї самостійне і відрубне становище, до чого є управнений Богом і правами природи, до є слушно, аби висказав всї причини, які приневолюють його до тої розлуки.

Ми кажемо, що тут є незаперечені слїдуючі правди: всї люди зістали сотворені рівними; Сотворитель надав їм певні права, яких не вільно нарушувати; до таких прав належать: свобода, житє і стремлїнє до щастя; аби забезпечити ті права, установлено правительства, яких слушну власть признає самий люд; а коли який уряд противить ся тим правам, то тоді він має право знести такий уряд і настановити новий, орґанізуючи й опираючи його на таких засадах, які після гадки того люду причинять ся до його безпеченства і щастя. Впрочім сам розум приказує, щоб уряд, який істнує довший час, не зміняти часто з незначних і проминаючих причин; опісля показав досьвід, що люди волять терпіти, коли зло є таке, що його дасть ся стерпіти, ніж самим собі робити справедливість через касоване правил, до яких привикли. Та коли цїлий ряд надужить і гнетів, які мають одно і тесаме на цїли, конче хоче поставити люд під абсолютний деспотизм, то тоді люд має право знести такий уряд і забезпечити собі нову сторожу для будучого свого безпеченства. Тутешні кольонії власне зносили такі муки терпеливо, але тепер настала слушна пора, яка їх приневолила до зміни давнїйшої системи правительства. Історія теперішного анґлійського короля, се історія повторюваних безнастнних кривд і надужить, які мають на цїли усталене самодержавя над тутешними стейтами. Аби се доказати, подаємо до відома сьвіта факти.

Не хотів затвердити прав, найздоровійших і найпотрібнійших для загального добра. Не позволив на се, аби його ґубернатори ухвалювали конечні тут права, а тільки щоби з ними здержували ся так довго, аж дістануть його дозвіл.

Не хотів допустити ніяких инших прав, потрібних народови, з виїмкою хиба того, колиб сей нарід хотів виречи ся свого права до репрезентації в леґіслятурі — права неоцїнєної вартости для народу, а страшного лише для тиранів.

Скликав законодатні тїла до незначних місцевостий і віддалених від складів публичних документів в тій тільки цїли, щоб приневолити до признаня способів, які йому сподобали ся.

Палати репрезентантів дуже часто розвязував, бо вони з мужеською витревалостю опирали ся його замахам на права люду.

По таких розвязанях довгий час не давав дозволу на вибір нових репрезентантів і тому законодатні власти, не можучи виповнювати своїх обовязків, мусїли повернути до люду, якого були представителями, і через се цїла держава була наражена на внутрішні заворушеня і на напади з заграниці.

Старав ся здержати заселене тих стейтів, і в тій цїли противив ся натуралізації чужоземців. Не хотів дозволити на права, які заохочували би до іміґрації до сього краю; зносив услівя, на основі яких можна було стати властителем землї.

Ставив перешкоди департаментови судівництва, не узнаючи прав, конечних до установлюваня судових властий.

Судїїв поробив зависимими від своєї волї, в справі виконуваня їх урядів та висоти і виплачуваня їм пенсій.

Потворив богато нових урядів і прислав сюди купи урядників, щоби занепокоїти наш люд і розтрачувати його власність.

Державав поміж нами армії своїх наємників, не питаючи ся о позволенє законодатних тїл.

Старав ся про се, аби війско було независиме і могло приказувати цивільним властям.

Разом з иншими старав ся нас зробити зависимими від законодатного тїла, яке противить ся нашій конституції і не є признане нашими правами, затверджуючи діяльність того законодатного тїла.

За держане поміж нами великих відділів узброєних людий.

За оборону їх від кар за всякі убийства, поповнювані над населенєм через позірні процеси.

За знесене нашої торговлї з усїми частями сьвіта.

За наложене на нас податків без нашого позволеня.

За позбавлене нас в богато случаях користий з процесів перед лавою присяжних.

За перевезене нас за море, щоб там нас судити за видумані злочини.

За знесене вільної системи анґлійських прав в сусїдній провінції, установлене там самовладної власти, поширене її границь, так, аби з того зробити приклад для тоїсамої деспотичної власти по инших провінціях.

За відібране нам чартерів, знесене найважнїйших прав і знесене основної форми нашого правлїня.

За знесене наших питомих законодатних властий і заяву, що вони не мають найменьшого права в кождім випадку установляти для нас права.

Вирік ся права панувати над нами, бо відтягнув із нас свою опіку, а виповів нам війну. Рабував наші води, плїндрував наші береги, палив наші міста і нищив житє нашого люду. Тепер присилає великі армії перекуплених чужинців, щоби довершити діло смерти, спустошеня, тиранії, вже почате серед варварства і зради, якого ледви чи доконувано в столїтях, в яких панували дикі звичаї, а які не гідні імени голови просьвіченого народу. І приневолив наших краянів, яких забрав на мори, аби з оружем в руці ставали проти своєї вітчини, ставали катами своїх другів і братів або самі падали з їх рук.

Розпалив пожежу межиусобиці поміж нами і старав ся навести на мешканців знад наших границь немилосерних Індіян, про яких відомо, що вони без помилуваня ведуть війну і мордують людий всякого віку, пола і стану.

Та в кождім випадку такого поневоленя ми просили о ласку як найпокірнійше. Але на наші просьби нам відповідано новими насильствами. Князь, якого цїхують діла і вчинки тирана, не здібний панувати над вільним народом.

Ми також не образили наших британських братів. Ми перестерігали їх в ряди-годи, як їх власть поширювала над нами неслушну юрисдикцію. Ми пригадували їм обставини нашої еміґрації і нашого поселеня в тім краю. Ми відкликували ся до вродженого їм почуваня справедливости і великодушности і заклинали їх на узли нашого спорідненя, аби спинили ті насильства, які безперечно пірвуть наші обосторонні взаємини. Та і вони оглухли на голос справедливости і спорідненя. І тому ми мусимо уступити перед конечностию, що жадає нашої розлуки — і будемо їх уважати як і всїх прочих людий, — за ворогів підчас війни, за другів в часї мира.

І тому ми, представителї Зл. Держав північної Америки, зібрані на загальнім конґресї, покликуючи Найвисшого Судію на сьвідка чистоти наших намірів, в імени і за згодою чесного люду тих кольоній, урочисто заявляємо і проголошуємо, що ті злучені кольонії правно повинні бути вільні і независимі; що вирікають ся всякої залежности від анґлійської корони; що всяка політична злука між ними і Великою Британїєю є і повинна бути розвязана; що вони, яко вільні і независимі стейти, мають право видавати війну, заключувати мир і договори; установляти торговлю і робити все те, що мають право робити вільні і независимі держави. І що будемо боронити сеї декларації з непохитною вірою в Божу оборону і се спільно заприсягаємо одні другим, на наше житє, наше майно і нашу сьвяту честь.

(Підписані представники 13 стейтів: Масачусетс, Ню Гемпшір, Род Айленд, Конектікут, Ню Йорк, Ню Джерзи, Пенсильвенія, Делавар, Мериленд, Вірджінія, Норт Каролайна, Савт Каролайна і Джорджія).

НЕ ЗАБУВАЙ!

Там далеко за горами,
Відки сонце сходить все,
Відки леґіт вечерами
Прохолоду в сьвіт несе;
Де садочки мов віночки
Кругом бідних хат цвитуть,
Де в городцях барвіночок,
Рожі, рута, боз ростуть;
Де щебече соловейко
Під віконцем, аж лящить,
А у дївчини серденько
Від коханя аж тремтить;
Де по тяжкій праці в полі
Ллють ся пісні по садках,
Де у ранці у неділю
Дзвонять дзвони по церквах;
Де природа мов у раю
Усьміхаєсь до житя,
Всї турботи, нужда, горе
Переходять в забутя —
Там ще злоба не закралась
Паперових лицарів;
Мода тасама зісталась,
Яка була від віків.
Ниви хлїбом ся вкривають,
Кровю зрошені, буйні,
А могили насувають
Думи про часи сумні:
Коли за сьвятую волю,
Тисячі лягло вірлят,
У боротьбі з хижаками —
Тепер тихо в землі сплять.
Тільки слава невмируща
Тїшить серце, тисне грудь!...
Що за край такий на сьвіті?
Вгадай, брате!...Мудрий будь.
Се землиця твоя рідна!
Україна!... Чись забув?
Ти за щастєм в сьвіт полинув
І в тім сьвітї що-сь здобув?
Знайшов хлїба шматок білий,
Грошик в хатї ся вертить,
Але щастя не знайшовесь,
А без нього тяжко жить.
Чужинцем, приблудов звеш ся,
І свобідним ти рабом,
За мамоною вганяєш,
А трясеш ся над гробом.
А діточки твої милі
Чиж зазнають долї тут?
Чиж чарівні житя хвилї
Їм відраду принесуть?
Їм незнаний тут в чужинї
Соловейка чудний спів;
Не зазнати їм на сьвітї
Молодих чарівних днів!
А у всему ти причина,
Хоч не хтїв ти дїтям зла;
В тебе воля щира була,
Як виїзджав ти з села.
Не забудь же, брате любий,
Та і дїтям розкажи
Про Вкраїну твою рідну,
Любов в душу їм вложи.
Щоб любили рідню землю,
Хоч не бачили її,
Розмалюй усе яскраво,
Що було сьвяте тобі.
Щоб у сьвітї не встидались,
Що Вкраїна — ненька їм;
Перед сьвітом щоб призналсь,
Що гордитись в них є чим!
Вони тобі вдячні будуть,
Що їм очи отворив,
І до смерти не забудуть,
Чого батько їх навчив.
Бо для них тут на чужинї
Осолодою буде: —
Щира згадка про землицю,
Де їх рідний люд живе.

С. Ковбель.

ВСЯЧИНА.

Загальна продукція цукру в Індії виносить 3,000.000 тон річно.

В „Огайо" університетї находит ься ще в добрім станї книжка, яку написано 425 лїт тому.

Ірляндія дає 40% коров і 30% безрог для Великої Британії.

В цїлім сьвітї находить ся около 15,000.000 телефонів, з чого на Злучені Держави припадає понад 12,000.000.

На кождих сто мешканців у Злучених Державах сїмдесять уживає електрики в ріжних цїлях.

Під сю пору у Злучених Державах при виробах крісів працює 90.000 робітників, які виробляють денно 7.941 крісів.

DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF EDUCATION
WASHINGTON

ADDRES ONLY
WAR WORK EXTENSION
29 West Thirty-ninth Street
NEW YORK, N. Y.

THE ANSWER OF THE FOREIGN BORN
By
Hon. Franklin K. Lane, Secretary of the Interior.

We came to America to help in the making of this new land — for our own good and for the good of our children.

The gate was open: we gave nothing to enter. The paths that other feet had beaten we followed. The lands others had found and fought for were given us is we would make them into homes.

In the old land, the motherland, we worked for a living, here we worked that we might really live. Hope filled our hearts. In the old land, the motherland, our boys could be no more than we had been.

Their way was barred by the man above, the man born to land and position and preference. Always there was the man above, to whom he must doff his hat in token of deference and subjection. Strive as he might, sacrifice as he would, there was always that man above — the man on the hill — whose place he could not reach.

For that man's sons there were schools and professions and places of honor. For our sons there was work, work without hope, the work of stalwart, steady oxen, work for a living, not for the full life of the boy's yearning and his capacity.

The girl of his heart he could not marry, for he lived on the hill, and the hill to him was a world apart, never to be scaled by his aspiring impulse. The way of public service was closed to him, save as the servitor of the man above. A soldier he could be; aye; he must be, under a captain who knew hiw only as a shield or a spear, under a king he had no part in choosing, under a flag that gave him boundy, not opportunity.

And we, the foreign born, are here now to do our part, aur full part, in the making of America. All the thousands of years of upward struggle, the climb from serfdom up, has led to the land of equal chance

We fled from the man above.

Here we have no master but ourselves. Our hats come off to genius, not to rank. The great house on the hill is the home of one who once was a section hand. His money gave wages till we had money to pay wages.

There was hope in our hearts and that hope has blossomed nto bright-eyed boys and girls, into homes where pianos play, into schools and colleges and law courts and legislatures, where our boys work besides all other boys and win ahead, into honors which come with talent, leadership that comes with character, into fellowship that knows no circle besides a common taste, into a pride, a compelling pride, a spurring, life-giving pride that we are of, that we are for — this land of equal chance.

If justice fails in this land, ours is the fault. If the torch of liberty fades or fails, ours be the blame. If our flag falls, all the eager, and struggling ones in other lands will lose heart; all those who painted its starry field in hopeful blue and drew its stripes in courageous red will reproach us forevermore.

We know tat this freedom is at once our glory and our danger. For now there is no man above; we have no will to guide but our own. We have come to the time of test.

We will not falter; we will not weaken. The Old World shall not see us break and run when challenged.

What has been gained and given to us we hold for ourselves and our sons.

До відома всїм членам і всїм відділам У. Н. Союза.

Прошу приняти до відома слїдуюче:

Дня 1. червня с. р. п. Михайло Угорчак, головний рекордовий секретар і головний урядник У. Н. Союза, вніс свою резиґнацію до головного уряду У. Н. Союза на мої руки, що з днем 1. липня 1918 р. перестає бути головним рекордовим секретарем і головним урядником У. Н. Союза в офісї при 83 Ґренд улици, Джерзи Сіти, Н. Дж.

П. М. Угорчак подав причини своєї резиґнації, котрі були оправдані головним предсїдателем У. Н. С., і на підставі сего головний предсїдатель приняв резиґнацію п. М. Угорчака до відома.

Відтак головний предсїдатель У. Н. Союза, після приписів §68 статута У. Н. Союза, по довшій розвазі покликав кандидата на сей уряд, чоловіка чесного і заслуженого в сїй орґанізації, з повною кваліфікацією до провадженя сего уряду, в особі п. Стефана Миляновича, члена сеї орґанізації в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Кандидат п. С. Милянович, предложений головним предсїдателем до одобреня головному екзекутивному комітетови і прочим головним урядникам У. Н. Союза, зістав більшостию голосів головного екзекутивного комітету і головного уряду У. Н. Союза одобрений на уряд головного рекордового секретаря і урядника, длятого він обіймає уряд головного рекордового секретаря, головного урядника і тростіса У. Н. Союза, зі всїми правами і привілеями, які приписує статут У. Н. С. головному урядникови, з днем 1. липня б. р., в будинку У. Н. Союза, 83 Ґренд ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 1. липня 1918 р.

К. Кирчів, головний предсїдатель У. Н. С.

ПОЗІР!

ДО ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І ГРОМАДЯН МІСТА ДЖЕРЗИ СІТИ.

Сим повідомляєть ся всї Товариства, Братства, Сестрицтва і Громадян в Джерзи Сіти, що в четвер, 4. липня б. р., мають зібрати ся точно о годинї 9-тій рано при церкві на розї улиць Сусекс і Ґрін, відки рушить похід точно о годинї 10-тій, тому ніхто не сьміє спізнити ся. Прийдіть всї, без огляду на се, чи належите до якої орґанізації, чи нї, бо се не робить ріжниці. Прийдіть на час!

ЗА КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ:

о. Ал. Улицький, К. Кирчів, Ст. Милянович, С. Костїв.

До українських патріотів.

Редакційний Комітет Української Ради в Америцї звертаєть ся отсим до українських комітетів і загалом наших патріотів у всіх містах, де є українські кольонії, щоби подавали до українських ґазет описи українських обходів в День Независимости, дня 4-го с. м., а також вістки про вислані **телеґрами** до президента Вілсона і секретаря заграничних справ Ленсінґа. Все те Редакційний Комітет Української Ради використає для журнала **„Юкраін"**, якого слїдуюче число появить ся в недовгім часї.

Рівночасно Ред. Комітет У. Ради просить о прислане **фотоґрафічних знимок з українських походів, зборів і хорів підчас маніфестацій в День Независимости,** для поміщеня їх в маґазині **„Юкраін"**.

Фотоґрафії посилати на адресу:

UKRAINE, 520 E. Sixth Street, NEW YORK, N. Y.

ДО УКРАЇНСЬКОЇ СУСПІЛЬНОСТИ В АМЕРИЦЇ.

Отсим подаєть ся до загального відома, що в столици Злучених Держав, Вашінґтонї, заложено для українських справ Українське Інформаційне Бюро. Офіціяльним представником Українців є Вп. Джеймс А. Гаміль, конґресмен з Джерзи Сіти, Н. Дж. Канцелярію буде вести один з членів екзекутиви Української Ради. Тимчасова адреса сього бюра така:

UKRAINIAN REPRESENTATIVE BUREAU,
House of Representatives, Committee on Election, Room No. 2,
WASHINGTON, D. C.

Ню Йорк, Н. Й., дня 26. червня 1918.

Українська Рада в Америцї.

УКРАЇНСЬКИЙ ГЕТЬМАН ПРЕДСТАВЛЯЄ СВОЇ ПОГЛЯДИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Слідуючий нарис поглядів та цілий ґенерала Скоропадського, гетьмана України, є перетолкований з „Берлінер Тагеблят" з 11. мая, який щойно дійшов до Америки. Написав його для згаданої ґазети Лео Ледерер.

Як хто хоче, то може тепер дістав ся з Відня до Киева за дванайцять годин. Можна виїхати з поля летунів в Асперн о годині 5.15 рано, а коло 6 години вечер висїсти на березі Днїпра. А що з огляду на послідні події гостина в столиці України виглядає на доволі інтересну, я скористав з того знаменитого урядженя, про яке оповім пізнійше.

Моя перша подорож до Києва повела мене до гетьмана України, ґенерала Скоропадського. Ґенерал мешкає в однім з кількох домів, які має в Києві, у простім одно-поверховім домі, якого великий балькон глядить понад спадаючу в долину тінисту Інститутську улицю. На вкритій легкими коврами веранді роїть ся від людий. Жовніри з наїженими баґнетами стережуть всїх дверий. До передсінку без перестанку приходять і відходять. Молоді офіцири новозорґаніз. приб. ґвардії гетьмана, що повбирали ся знов у блискучі чоботи та золоті погони російської ґвардії, стоять близко. Правительственні урядники, що посивіли в службі, та молоді студенти біґають по кімнатах. При зеленім столі новий командант палати, Пресоловський, відбуває інформаційну конференцію з ґенералом Александровичем та иншими високими офіцирами. В куті стоїть товариш міністра заграничних справ з двома молодцями, що виглядають дико і не носять ковнірців; се репрезентанти великоруського правительства, що якраз прибули з Курска до Киева на коротку конференцію в справі мирових переговорів. Показуеть ся лікар гетьмана. Виходить „баронова", молода, жвава пані з богатим, темно-брунатним волосєм. Депутації дають себе оповіщувати і переходять легкими кроками через білі кімнати.

Помимо численних ґвардистів мені вдасть ся дістати ся до канцелярії гетьмана без того, щоби мене хто дальше здержував. Чоловік у високій шапці з медвежої шкіри та в червонім козацькім жупані впускає мене. Полтавець-Остряницький, канцлер ґенерала, з білим плащем накиненим поверх червоного строю українського атамана, представляє мене гетьманови. Приязними словами новий голова українського правительства витає мене, яко першого „перелетного журналїста", що загостив до него. Сей високий, стрункий мущина є убраний в чорний козацький жупан, який носили його попередники на становищи гетьмана. Його білява голова з коротко остриженим волосєм, його синї очи і добре уформований ніс моглиб належати до німецького аристократа. Його рухи дають сейчас пізнати, що він був давнійше офіциром кавалерії.

Ясними, добре уложеними реченями ґенерал Скоропадський виясню мені свою програму. Він знає про дебату над послідними подіями на Україні, що відбула ся в буджетовій комісії Райхстаґу, і зраджує бажане усунути побоюваня, що були висказані в тій дебаті та проявили ся в коментарях преси.

„Виглядає, — сказав гетьман — що в Німеччині вважають мене за консерватиста та приклонника федерації з Росією. Оба припущеня є безпідставні. Я осьміляю ся твердити, що моя програма у своїх демократичних цілях сягає далеко дальше ніж програма панів Шайдемана та Давіда. Я не думаю, що вони запропонувалиб і здійснилиб таку далекосяглу аґрарну реформу, яку я пляную. Я не хочу касувати приватної власности на землю, як зробило попереднє правительство своїм третим „універсалом", і я є тої думки, що кожду реформу треба перепроваджувати серед мира і ладу. Мою вітчину не стати на те, аби вона ставала країною для випробовуваня соціялїстичних теорій.

„Рівнож ложна є думка, що я бажаю зробити Україну назад частию старої Росії. Не будучи шовіністом, я є Українцем з переконаня і з походженя; я походжу зі старої української родини, що заховала незвичайну чистість крови. Я хочу свобідної, самостійної і независимої України.

„Але я буду також брати на увагу теперішні відносини і дам найповнійшу піддержку, яка є можлива, кождому, хто вважає себе за Українця. Через 150 літ всякий національний рух на Україні був здавлений. Великі круги українського народу не говорять вже українською мовою. З тої причини не можна зробити української мови безпосередно одинокою урядовою мовою. Кождому урядникови повинно ся радше дати нагоду, аби навчив ся сеї мови, як найскорше можливо. Коли однакож вони в протягу кількох місяців не набудуть знаня мови, то їх усунеть ся.

„Тільки через співділанє всїх, що почувають ся до того, що вони Українці, може повстати свобідна і самостійна Україна. Можливо, що пізнійше вона увійде в близші економічні зносини з рештою Росії. Се питанє будучности, про яке тепер годі певно говорити. Але навіть тоді Україна ніколи не перестане бути вповні самостійною, свобідною і независимою державою".

Ґенерал Скоропадський порушив також справу мирового договору між Почвірним Союзом а Українською Народною Републикою і сказав з цілим натиском, що будуть зроблені серіозні заходи, аби сей договір здійснити.

„Я є в практичних, хоч і не формальних зносинах з Осередними Державами і мушу в теперішних відносинах признавати вартість помочи німецьких та австро-угорських війск, яких поміч мали вже мої попередники в правительстві.

„Я вірю, що тепер буде нам лекше достарчити Осередним Державам теперішні засоби збіжа, що є в краю. Тертє, що мало місце в минувшині, буде усунене, бо українські власти будуть іти рука в руку з комендантами німецьких та австро-угорських війск.

„Таксамо поправить ся фінансовий стан краю. Гроші, які селяни заховали дома, вийдуть знова в обіг, бо селянин буде мати нагоду не тільки до права на управлюванє землї, але й за грошеву оплату набути на власність ту державну землю, яка буде поділена, або двірську землю, яка буде виставлена на продаж.

„Певна річ, що я сьвідомий трудностий, які треба буде нам перебути, але я числю на піддержку зі сторони всїх дбалих та порядних елементів, а бажане ладу і спокійної праці зросло страшенно в моїм нещаснім краю підчас пановання анархії".

Я попращав гетьмана і пошукав нового українського премієра, Лизогуба. Новий премієр тільки вчера перебрав урядоване, бо в часї поваленя Ради його не було в Киеві. Він є думаючий чоловіка, а густа сива борода і окуляри спричиняють, що він виглядає радше на вченого ніж на політика, хоч через пятнайцять літ він був при управі земства полтавської губернії. Премієр з охотою висказав передімною свої думки про теперішнє положенє.

„Нам не було трудно розширити свою власть на цілий край — сказав Лизогуб. — Ми розіслали безпроволочно до всїх губерній довірених урядників, аби перебрали урядоване. З більшости губерній поприходоли вже телеграфічні донесеня, що там зміна правительства перейшла без ніяких трудностий. Тільки з деяких околиць, як прим. з Харкова, не маємо доси ніяких вістий. Видиме невдоволенє в Радомислі та кількох инших меньших місцевостях, куди ми нині покликали німецькі війска на поміч, є зовсім ізольовані і не мають значіня".

Я висловив своє здивованє, що соціялїстичне правительство так скоро покинуло опозицію до нової власти, а премієр постарав ся мені се вияснити.

„Мусите не переочувати факту, що соціялїстичне правительство зовсїм вибило ся з сил і в дійсности не мало приклонників, підчас коли за нами стали всї працьовиті і люблячі лад елементи. Партії правиці і центра приобіцяли вже нам свою піддержку і ми сподіємо ся позискати остаточно піддержку соціялїстичних кругів, бо і в них також панує бажане спокою. Наша розвязка є: праця, а не політика, і ми не заперечуємо права народу рішати про остаточну будучу реформу держави.

„Се річ народних зборів, які будуть вибрані в будучнині, рішити, чи має оставати гетьман, чи має запанувати яка инша форма правлїня. Тимчасом ми мусимо гоїти рани, які принесла краєви війна й анархія. Кабінет є остаточно утворений і тільки становище міністра заграничних справ лишаєть ся ще до заповненя. Першою задачею правительства є допровадити знов до ладу в урядах і привернути торговлю. Коли се покажеть ся можливим, ми бажаємо взяти на увагу питанє мира з Великоросією, якої репрезентантів тільки що принято тут нині.

„Ми надіємо ся вскорі дістати урядове признанє для нашого правительства від Почвірного Союза і бажаємо поправити наші фінансові справи через фінансові договори з Осередними Державами. Посли, яких старе правительство вислало до Відня і Берліна, будуть заступлені новими людьми. Коли найпильнійша робота буде покінчена, ми оголосимо виборчий закон і полишимо краєви, аби рішав, що має робити дальше зі своєю будучностию. Наша праця в теперішну пору буде доказом рації нашого істнованя".

Оповіщено прихід нових депутацій і я попращав ся з премієром. На дворі, на улиці заняв становище відділ кавалерії. З будинку вийшов гетьман в довгім козацькім жупані, з шапкою з медвежої шкіри на голові, а за ним пристроені в яскраві кольори атамани та офіцири. Банда полку заграла український національний гимн. Поволи Скоропадський перейшов поперед лінію жовнірів. Був се перший перегляд війск, який відбув гетьман. З гучними, славянськими окликами переїзджали козаки.

В СПРАВІ ПОЛЬСЬКИХ ВІЙСК НА УКРАЇНІ.

Тепер вже нема польських війск на Україні, але від початку революції донедавна вони були в ріжних сторонах України і нарід український мав з ними немало клопоту.

Недавно подали ми були за львівською польською ґазетою „Курєр Львовскі" опис, як українські селяни на Поділю відімстили ся на польських уланах, що там були розкватирували ся та господарили як дома, забираючи в селян поживу і т. д.

Тепер показуеть ся з пізнійших донесень, що та кровава розправа дійсно була на Поділю, у Винниці, коло Немирова, однак не була аж така страшна, як писав якийсь нібито очевидець в „Курєрі Львовскім". Були жертви, але неправда, аби українські селяни вимордували всїх польських уланів до ноги. Згинуло їх меньше ніж половина, трохи було ранених, а прочі втїкли ще впору.

Дальше тепер показуеть ся, що се Поляки були, котрі дали причину до того, що українські селяни виступили проти них з оружєм в руках.

Старокраєві польські ґазети доносять, що по революції Поляки на Україні утворили собі політичну орґанізацію під назвою „польскі комітет виконавчи на Русі", котрий почав орґанізувати польське військо по цілій Україні, де лише були Поляки. Коли на Україні повстало українське правительство, сей комітет звернув ся до нього, щоби позволило йому пробувати на Україні яко „невтральному", а воно у відповідній хвилї заберет ся поза границі української народної републики.

Правительство України на се було згодилось і визначило простір для побуту польської армії — в північно-західній части Чернигівщини, між Річицею, Новосибковом і Городницею, біля білоруської могилївської ґубернії.

Однак польські війска там не сиділи, а помаширували на Білорусь і на західну Україну — в Київщину, на Волинь і Поділє. Чого вони там пішли?

Справа ясна. В північній Чернигівщині між Українцями, Москалями і Білорусами (власне в північній Чернигівщині є значний процент Білорусинів і Москалів) вони не мали що робити.

І помаширували на Білорусь і на західну Україну — **помаширували боронити польських дідичів перед селянством, котре переводячи кличі суспільної революції в діло, перебирало для себе великі земельні посілости, загарбані протягом столїть польськими дідичами-наїзниками.**

Ось-таку службу сповняло „демократичне" і „невтральне" польське війско на Україні.

Се була служба панських наймитів, недостойна армії народної; се була соромна служба, яка заслугує на як найострійшу догану і відправу.

Чиж диво, що сим польське війско викликало обуренє проти себе серед українського народу? Чого-ж воно могло сподіватись за таку свою відплату українському народови за його гостинність?

Нині вже ясно, що ту сумну подію, яка сталась на Поділю, викликало польське війско тим, що намагалось обороняти на Україні посілости польських дідичів.

І нехай же Поляки за пролив крови собі припишуть вину, а не кому иншому.

* * *

Для оцінки польського фарисейства у сїй справі нехай послужить „протест", який згаданий вже „польський виконавчий Комітет на Руси" — вислав до українського правительства.

Сей „протест" звучить:

„Боротьби, викликані розпочатим пляновим розоружуванем польських відділів при помочи добре зорґанізованих і зоружених українських „банд", а також при помочи відділів „Вільного Козацтва", а дальнельояльне поведенє деяких представників власти приневолюють „Польський Виконавчий Комітет", яко правне представництво польського громадянства на Руси внести проти того рішучий протест.

„Начальна команда польських війск дня 3. цьвітня зробила договір з правительством Української Народної Републики, яким загарантовано вільний перехід до призначеного місця.

„Коли війско зачало виконувати точки того договору, українські власти, покликуючи ся на незалежні від нього причини, касує договір **і грозить польським війскам розоруженем** при помочи узброєного населеня.

„Рівночасно преса, що зближена до міністерства війни, веде проти польських війск явну пропаґанду погрому між темними селянськими масами.

„З уваги, що та пропаґанда ведеть ся під гаслом боротьби з війском, яке буцїмто творить **ся до оборони польських земельних маєтків „на Руси"**, ще раз заявляємо, що весь польський нарід свої військові орґанізації на Україні уважає народним війском, котре має боронити не приватних клясових інтересів, але тільки інтересів польської держави і має змагати до утвореня сильної зединеної Польщі.

„Нарочне мішанє великих ідей польського війска польський нарід буде уважати злою волєю і неприхильними намірами.

„Звертаємо увагу правительства Української Народної Републики, що за кров польських жовнірів вімнеть ся весь польський нарід. „Зброднє" на польськім війску, поповнена на полях України, заважить на будучих взаємнах польського народу з українським народом.

„Польський „Виконавчий Комітет на Руси.

„Київ, 20. цьвітня 1918".

В сїм польськім „протесті" виразно сказано, що українська ґазета пише, що **польське війско служило для оборони польських земельних інтересів на Україні.** (Поляки ще дальше називають західну Україну „Русь", так як називали її, коли належала до Польщі). Поляки вправді випирають ся, аби се було їх цїлию, але проти сього є факти. Перший факт — се, що польське війско замісць пійти в північну Чернигівщину, пійшло на Поділє, Волинь і в Київщину, а дальше, українські часописи безперечно мусїли мати докази на се, що писали; вони мусїли мати докази, що іменно польське війско обороняло інтереси польських дідичів на Україні і тому власне українське правительство мусїло взятись до розоружуваня того війска.

Поляки викручують ся, що нібито се війско мало будувати „польську державу", але що се будованє польської держави має спільного з Україною? Певна річ, що в „будованю польської держави" вони розуміли ратованє польських дідичів на Україні, а з ними і цїлої західної України — для Польщі.

Однак подібні пляни все мусять сумно скінчитись.

МАДЯРСЬКІ УКРАЇНЦІ.

Харківський дневник „Нова Громада" доносить, що мадярські Українці спільно з Галичанами і Буковинцями утворили Головну Раду в Киеві. Та Головна Рада має на цїли між иншим вести боротьбу за зединене всїх українських земель.

Мадярські Українці — се для нас щось зовсїм нового. Ми знаємо, що в Америці Угроруси до Українців не признають ся і спільно національної роботи не ведуть. Таксамо на самій Угорщині не було слїдно сьвідомого українства.

Та ся війна принесла для нас і пробудженє українського духа між заспаними Угрорусами. На Україні є богато Українців з Угорщини; се або бранці або втїкачі, виселенці. І ось під впливом великого народного руху на Україні вони прокинулись і почули себе синами одного українського народу, готовими боротись за українську републику від Дону аж до полудневих узгір Карпат.

В той спосіб між Угрорусами появляють ся „мадярські Українці" українські ірредентисти, котрі зводять міст до злуки розєднаних синів одної нації.

По війні ті „мадярські Українці" тисячами вернуть за Карпати в рідні сторони та посіють зерно української сьвідомости. Се викличе боротьбу, яка велась у нас у 60-70-тих роках в Галичині. А в боротьбі прокинеть ся весь український нарід на Угорщині, випре всї консервативні і від народу відсталі елементи, котрі дотепер гамували його змаганя до всеукраїнського обєднаня.

Київ пробудив Галичину; він пробудить також Угорщину і споїть ту відірвану часть України сильним ланцухом культурної спільности.

(„Українець на Зеленому Клині").

ЧАСОПИСЬ А СУСПІЛЬНІСТЬ.

В політичнім, суспільнім і державнім житю кождого народу часопись відграє незвичайну ролю. Тому обовязком кождого народу є піддержувати свою пресу, піддержувати її матеріяльно і морально, щоби та преса не лише жила, але й розвивалась, щоби її ряди все збільшались, щоби вона могла боронити інтереси свого народу.

Силу даного народу міряеть ся після числа його преси. Про 3-міліонових Данців кажемо, що вони є культурним народом, а про 400-міліонових Хінців кажемо, що сей нарід, коли не прокинеть ся з летарґічного сну, то загине.

Чому? Бо процентово до числа народу Данцї мають кілька тисяч часописий більше ніж Хінці. Майже кождий мешканець Данії передплачує і читає кілька часописий, інтересуєть ся житєм свого краю і народу і житєм цїлого сьвіта. А Хінчик не знає, що кругом нього дієть ся, не то що дієть ся у сьвіті.

* * *

Тепер у Злучених Державах на пресу прийшли тяжкі часи. Папір подорожів, робітник подорожів всї друкарські прибори подорожіли, а в короткім часї подорожіє навіть пересилка почтова. Преса находить ся в скрутнім положеню. Щоби зарадити лихови, видавці мусять давати в часописи більше місця оголошеням ніж статям. Читаюча суспільність глядить на се кривим оком, але що діяти.

„Не вина тут видавництва, — пише одна нюйорська ґазета — а вина читачів, яких найменьша підвишка пренумерати обурює. Кождий чоловік заплатить радо 5 центів за ґуму до жуваня, яка фабриканта не коштує навіть два центи, а не хоче заплатити за ґазету 3 центи, хоч вона коштує більше. Кождий примірник ґазети коштує видавця пересїчно 5 центів, а він мусить продавати його за 2 або 3 центи. Свій недобір мусить покривати з адвертайзментів. Читачі, не знаючи фінансового стану ґазети, жадають, аби в нїй було більше матеріялу до читаня, а не знають, що той матеріял коштує солені гроші, яких нема".

Сю ситуацію може вратувати лише одинока суспільність. Нехай ніхто не жалує пару центів на часопись, як принесе йому велику моральну користь. Нехай кождий сьвідомий член української суспільности вишле таки нині передплату на таку українську часопись, яка йому припаде до смаку і до вподоби.

ЯК ТРИ БРАТИ ПРИЙШЛИ ДО ВЕЛИКОГО БОГАТСТВА.

Жив в однім селї убогий чоловік. Цїлий його маеток складав ся з повісма прядива, заячої шкірки і жорен.

А мав він трох синів.

От жив він тай жив, аж тут нагло захорів. Видячи конець свого житя, він роздав свій маеток своїм синам. І так найстаршому, Іванови, дав прядиво; середущому, Яцкови, заячу шкірку, а наймолодшому, Никитї, жорна.

Роздавши свій маеток, батько спокійно умер, а сини гарно поховали його тїло.

Та не мали братя що робити в дома, отже рішили розійти ся. По короткій суперечці вони згодили ся так, щоб Іван пійшов в сьвіт, а ті два щоб лишили ся дома працювати.

Як рішили, так і зробили.

Йде Іван тай йде, аж йому черевики подерли ся. Сів він собі на камени, витягнув зза пазухи прядиво тай суче дратву.

Нараз заявив ся перед ним якийсь пан тай каже:

— А що ти, чоловіче, робиш тут?

— Плету шнури і буду всїх чортів вішати, а потім бити.

Учувши се, „пан" побіг сейчас до пекла і каже до люципера: „Я здибав такого чоловіка, що суче шнури, на яких буде вішати нас всїх чортів, а відтак буде бити".

Люципер, почувши се, каже:

— Йди і запитай ся його, що він схоче, аби нас не вязав.

Пійшов молодий чорт до Івана і питае:

— А що би ти хотів, аби ти нас не вязав?

А Іван відповідае:

— Я хочу, аби ви менї викопали таку яму, що на днї її можна би було чотирма возами обернути, а в горі таку малу дірку щоби капелюх, який ви маете наповнити дукатами, влїз ся.

Почувши таку відповідь Івана, чорт прибіг до Люципера і розказуе: „Він не богато хоче, лише щоб викопати таку яму, що в горі аби була вузка як капелюх, а в споді така широка, щоби можна обернути чотирма возами. Однак казав, щоб дати йому повний капелюх дукатів.

Вислухав се люципер і каже:

— Ну, то добре. Йдіть тай викопайте ту яму і насипте повний капелюх дукатів.

Пійшли всї чорти на землю і почали копати яму, так як Іван їм приказав. За день яма була готова. Тодї Іван відпоров трохи дно в своїм соломянім капелюсї, але так, що воно приставало до капелюха, і сказав, аби чорти наносили повний капелюх дукатів.

Метнулись чорти, принесли по жмени дукатів, кинули в капелюх, а з них анї слїду в капелюсї. (Всї впали в яму по відпертім днї капелюха).

А Іван тодї:

— Ви, чорти, увихайте ся лїпше і носїть міхами, а не пригорщами.

Чорти послухали Івана; носять дукати тай носять, аж попріли і втомились, що ледви ногами волїкли.

Як вже насипали „повний капелюх" дукатів, то Іван приказав чортам, аби всї ті дукати поносили до його дому.

Чорти не довго дались просити і поносили всї гроші до Іванового дому.

Як ті два братя побачили, скільки то їх брат Іван мае золота, так давай просити, щоб їм трохи дав. А Іван каже:

— Ідїть в сьвіт так як я, тай назбирайте собі!

Пійшов в сьвіт найперше Яцко. Йде він тай іде, аж та заяча шкірка пересохла. Сів він собі в лїсї тай мне ту шкірку в руках, щоби змякла. Але дивить ся, іде пан чвіркою. Приїхав коло него тай каже до свого льокая:

— Пійди но до того чоловіка і запитай ся, що він в руках мне.

Приходить льокай до Яцка і питае:

— А що ти, чоловіче, так мнеш руками?

— Шкірку — відповідае Яцко.

— Та на що? — знов запитав льокай.

— А на то, що як розітру на порох, то буду наперед знати всьо, що на сьвіті буде робити ся.

Вернув льокай до пана і каже:

— Той чоловік розтирае зайцеву шкірку.

— Та на що він се робить? — питае пан.

— А на то, щоб знати наперед всьо, що на сьвіті буде робити ся.

Задумав ся пан на хвильку, а відтак сказав:

— Пійди но до того дивного чоловіка тай спитай його, скільки він хотів би за ту стерту шкірку.

Вернув льокай до Яцка і питае:

— А скільки хотів би ти за ту шкірку?

А Яцко відповідае йому:

— Хочу ті конї, ту бричку і то всьо, що в бричцї находить ся.

Вернув льокай до пана і розповів все те, що Яцко говорив. Пан радо згодив ся на те. Віддав Яцкови конї, бричку і все, що було в бричцї, тай поїхав до дому. В бричцї були ріжні убраня дорогі і гроший було чимало, отже Яцко приїхав до братів як який граф, аж братя його не пізнали зразу.

Побачив се наймолодший брат, Никита, тай собі пійшов в сьвіт шукати лїпшої долї. Та не пійшов він самий, а взяв з собою свої жорна.

Так от іде він тай іде, аж зайшов під вечір до якогось лїса. В лїсї надибав малу хатину, до якої втаскав ся з своїми жорнами. Поставив жорна за комин, а сам сів тай відпочивае. Аж чуе — в хату увійшло щось кільканайцять розбійників. Дивить ся зза комина, а вони розсипали по столї золота, що золота, аж в хатї ясно стало. Розбійники рахують, ділять ся, при тім смачно заїдають ріжні страви і запивають ріжними напитками.

А Никитї здаеть ся, що те все сон, не дійсність. Думав він, думав, що би тут зробити, аби те золото забрати від злодіїв. Нарешті придумав: Як не зачне молоти, камінє як не загремить! — А розбійники думали, що то хтось хату валить і їх зловить, тай — в ноги... Геть повтїкали, не забравши навіть з собою золота.

Урадуваний Никита зібрав те золото в мішок тай потащив до дому. В дома розбогатів, як і ті два його братя. А в селї всї люди дивували ся, яким то способом всї три братя так дуже розбогатїли ся...

Для нас здавалоб ся, що се собі проста байочка. Але коли добре застановити ся над нею, то прийдеш до заключеня, що вона мае свою моральну вартість: — значить, треба використати свій талант, хоч би він був як малий, а з малого майна дійти можна до великого богатства...

Д. Свин.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подаеть ся до відома всїм місцевим урядникам і орґанїзаторам У. Н. Союза, що від 1-го червня с. р., не можна принимати нових членів анї не можна підвисшати посмертного до кляс: „ВВ" на суму $1500 і „СС" на суму $2000. До всїх инших кляс обезпеченя можна принимати нових членів до У. Н. Союза, а також зміняти суму посмертного, то е до кляс

„D"	на суму	$100.
„A"	на суму	$250.
„AA"	на суму	$500.
„B"	на суму	$750.
„C"	на суму	$1000.

ГОЛ. УРЯД У. Н. СОЮЗА.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ЧИТАЧІ „СВОБОДИ" гордять ся своею ґазетою. Вона пише так по щирости, так зі серця, так переконуючо, що кождий Українець се чуе, що то його ґазета. Нехай же кождий Українець платить також щиростию і стараеть ся поширити „Свободу" між знакомими.

В РОСІЇ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

як се доносить „Фосіше Цайтунг".

Керенський в Парижи.

ЛОНДОН, 28. червня. — Керенський виїхав з Лондону до Парижа, де має намір позістати через тиждень. Відти поверне назад до Лондону, щоби поробити приготованя до подорожи до Злучених Держав.

Росія жадає від Америки звороту кораблів.

МОСКВА, 30. червня. — Чічерін, большевицький міністер загр. справ, передав нині американському консулеви в Москві ноту, в якій жадає інформацій щодо російського корабля „Симферопіль" (2.700 тон), який мало переняти американське правительство у свій заряд.

Таксамо зажадав він близших інформацій щодо кораблів: „Нижний Новгород", „Туля" і „Кишинів", які находили ся в американських пристанях Тихого океану.

Чічерін зажадав безпроволочного звороту забраних кораблів.

Ще одна вістка про замордоване царя.

СТОКГОЛЬМ, 29. червня. — **Німецький амбасадор у Москві потверджує вістку про замордоване бувшого царя, Николая Романова,** як се доносить нині тут одержана телеґрама.

Часопись „Наше Слово" пише, що люди, які прибули з Екатерінбурґу до Москви, оповідають, що, коли чесько-словацькі війска зближали ся до Екатерінбурґа, жовніри червоної сторожі війшли до будинку, в якім мешкав бувший цар і приказали йому, щоби приготовив ся до дороги. **В дорозї на стацію цар завзято протестував проти переводженя його до незвісного місця, почім жовнір пробив його баґнетом.**

Бувшу царицю і дочки полишено в спокою. Царевича вивезено в незвісну місцевість. Ґрафиню Брасову, жінку великого князя Михайла, брата бувшого царя, уміщено у вязниці в Москві.

Ще одно заперечене про замордоване царя.

АМСТЕРДАМ, 28. червня. — Телеґрама з Берліна доносить на підставі вістки, одержаної з Киева, **що донесеня, що бувшого царя поставлено перед революційний суд та що його опісля розстріляно, є безпідставні. Бувший цар і його родина находять ся в добрім здоровлю.**

Німецька амбасада в Москві потверджує вістку про смерть царя.

СТОКГОЛЬМ, 28. червня. — Орґан Максима Ґоркого „Новая Жизнь" доносить, **що німецька амбасада в Москві потверджує вістку про смерть бувшого царя, але большевицьке правительство немає доси про се зовсім певної вістки.**

В РУМУНІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Румунський парлямент потвердив мировий договір.

АМСТЕРДАМ, 30. червня. — Телеґрама з Букапешту доносить, що румунський парлямент на засіданю в Ясах потвердив по переведеню короткої дискусії мировий договір, заключений між Румунією і центральними державами.

Лише пять послів було противних условіям договору, а іменно: Транку, Каґаунеску, Кодреану, Куза і Авареску.

Румунія мусить через 7 літ віддавати надвишку збіжа.

АМСТЕРДАМ, 30. червня. — На підставі торговельної умови з центральними державами Румунія мусіла згодити ся через сїм літ по 1919 році признати першенство центральним державам на всю свою надвишку рільничих продуктів. Румунія може вивозити рільничі продукти до инших країв лише тоді, коли заспокоїть запотребоване центральних держав.

В ІТАЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УГОРСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПОДАЄ ВТРАТИ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ НА 100.000.

Австрійці втратили 12.000, Італійці 50.000 в полонених.

АМСТЕРДАМ, 29. червня. — Відповідаючи на критику сторонників ґр. Каролія, провідника угорської независимої партії, з приводу відвороту австро-угорської армії над рікою Піяве, міністер краєвої оборони (гонведів), ґен. Сурмай, заявив:

„Я рішучо противлю ся всяким звітам, неначе наші останні воєнні операції в Італії не принесли успіху. Ніхто не міг предвидіти великих дощів, які спричинили повінь на ріцї Піяве. Команда армії, видячи, що не буде всилї належито заосмотрити війска за рікою в амуніцію і поживу, зарядила відворот.

„Відворот був зарядженний згідно з плянами і відбув ся в протягу двох ночий непостережено від неприятеля. **Щодо висліду цілої битви то я запитую чи можна назвати невдачою, коли ми полонили 50.000 Італійців, а Італійці полонили всего 8.000 наших людий?"**

Звіт міністра принято гучними оплесками. Премієр Векерле заявив у своїй промові, що загальне число полонених, яких втратили Австрійці підчас наступу і відвороту австро-угорської армії зза ріки Піяве, виносить около 12.000.

Загальні втрати австро-угорської армії на боєвім фронті в Італії виносять після звіту премієра Векерле около 100.000, причім зазначив він, що значний процент людий згинуло з причини хоріб. Він заперечив однак всяким вісткам, неначе би жовніри гинули з голоду, заявляючи, що не було ніодного подібного случаю.

ІТАЛІЙЦІ ОЦІНЮЮТЬ ВТРАТИ АВСТРІЙЦІВ НА 270.000.

Урядовий звіт подає, що число полонених Австрійців виносить 18.000.

ВАШІНҐТОН, 29. червня. — Телеґрама з Риму, яку одержала нині італійська амбасада, доносить, **що в останнім наступі Австрійці втратили 250.000 людий, між тими 50.000 до 60.000 в убитих, а крім того около 20.000 в полонених.**

Послідний урядовий звіт італійський подає загальне число полонених австрійців на 18.000.

„Цілковита невдача австрійського наступу і тяжке пораженє, яке неприятель потерпів в битві над рікою Піяве, скінчило ся цілковитим опорожненем території, яку неприятель заняв був в перших днях наступу. Втрати неприятеля передівсім в убитих є незвичайно тяжкі. Побоєвище здовж цілого боєвого фронту засіяне трупами. Наші жовніри похоронили вже около 10.000 трупів, але ще богато є непохоронених. Велике число гробів сьвідчить, що богато тисяч похоронили самі Австрійці, будучи ще на правім березї ріки Піяве.

„До того числа убитих треба ще додати велике число Австрійців, які згинули у филях ріки в часї переправи. **Загалом Австрійці втратили 50.000 до 60.000 в убитих.**

„Коли приймемо звичайну пропорцію між убитими і раненими, то Австрійці втратили в убитих і ранених неменьше ніж 250.000. До сього числа треба ще додати 20.000 полонених".

Справа Польщі.

(True translation filed with the Poststmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ТАЙНА УМОВА МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І БОЛЬШЕВИКАМИ В СПРАВІ ПОЛЬЩІ.

Зусиля в справі знищеня національних змагань Поляків.

ЛОНДОН, 28. червня. — Медіолянський кореспондент „Таймса" доносить:

Краківська часопись, „Ґлос Народу", в числї з 18. червня оголосила зміст **тайної умови, заключеної в Берестю Литовськім між большевиками і Німцями в справі Польщі.** Сей скандальний документ вказує з одної сторони на зраду большевиків, а з другої сторони на безличність Німців, які для осягненя своїх власних цілий не вагають ся викликати анархістичну пропаґанду в краях, ними занятих.

Головні точки сеї тайної умови є слїдуючі:

1. Польську політику має вести Німеччина.

2. Російське правительство зобовязуєть ся не вмішувати ся в справи, які дотичать орґанізації Польщі.

3. Рада російських народних комісарів має право позістати в лучности з демократичними і революційними клюбами, які істнують в Польщі, посилаючи туди аґітаторів, яких імена є на лїсті німецьких інформаційних бюр в Петроґраді і Варшаві.

4. Рада комісарів має заперестати посилати аґітаторів до Німеччини і Австрії.

5. Рада комісарів має точно наглядати, щоби польські націоналістичні ґрупи не війшли до російської армії.

6. Росія повинна вважати нарушене границь Литви і України польськими війсками за виповіджене війни Німеччині і Австрії та повинна дати поміч для здавленя таких війск.

7. Рада комісарів має старати ся, щоби російські горожани не вкладали своїх власних або французьких, англійських або американських капіталів в жадні промислові підприємства в Польщі.

8. Рада комісарів зобовязуєть ся признати пануючий тепер стан в Польщі, утворений Німеччиною і Австрією, та боронити його проти давнійших союзників Росії.

Польські соціял-демократи домагають ся польської републики.

АМСТЕРДАМ, 6. червня. — Одержано вісти, що конґрес польської соціял-демократичної партії, який недавно відбув ся в Кракові, ухвалив вести енерґічну опозицію проти правительства.

Конґрес ухвалив також резолюцію, в якій домаєть ся утвореня независимої польської републики з доступом до моря.

НА КАВКАЗІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on July 1, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кавказька Вірменія проголосила независимість.

АМСТЕРДАМ, 28. червня. — **Кавказька Вірменія проголосила свою независимість,** як се доносить берлінська часопись „Льокаль Анцайґер".

Катхазнуні іменований премієром, а Шатісіян міністром загр. справ. Часопись доносить дальше, що до Царгороду прибули делеґати Вірменії.

(Здаєть ся, що в повисшій телеґрамі зайшла помилка. На підставі договору з Росією вірменські ґубернії на Кавказі зістали признані Туреччині і турецькі війска вже від кількох місяців їх заняли. Проголошене утвореня републики на Кавказі може відносити ся хиба до Ґрузії, якої столицию є місто Тифліс, — в телеґрамі подано мильно „вірменська република". Між ґрузинською републикою а чотиродержавним союзом вже від довшого часу вели ся переговори. Остаточні переговори мали відбути ся в останних днях в Царгородї, як се заявив був недавно др. Кільман, німецький міністер загр. справ).

Папа не думає виїздити з Риму.

РИМ, 30. череня. — Папа не має наміру покидати Риму ані підчас війни, ані по війнї, як се доносять вісти з Ватикану, заперечуючи донесеням, які були поміщені в еспанських часописях, що папа має намір перенести свою столицю до Еспанії.

ХТО ВИГРАЄ БОРБУ?

Загально говорить ся, що ся сторона виграє війну, котра найдовше видержить зі засобами, а з жовнірами нема так богато клопоту як з поживою і другими потребами. В Німеччині і в Австро-Угорщині панує велика нужда а всьо є дороге. Головно не достає хліба і мясної поживи. Люди не дістають досить поживи, а що дістануть, то не є поживне, в наслідок чого загал терпить на ріжнородні недуги. Жолудкові недуги і чахотка ширять ся всюда в згаданих державах, а убогий нарід домагає ся покінченя війни. Аліянти одержують велику поміч зі Злучених Держав і не терплять такої нужди, тому зможуть довше видержати у війнї чим Німці або Мадяри. Тут в Америці маємо щевсього доволі і недуги не ширять ся. А хтоби терпів на нестравність, може собі купити Лїчничого Гіркого Вина, котре вирабляє

MICHAEL BOSAK COMPANY.
434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
SCRANTON, PA.

і направити собі жолудок так, що яка нибудь пожива вийде на пожиток. Уживає ся як лік, а можна йогокупити у фабрикантів або в готелях.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Ті, які належать до пятої військової кляси, можуть дальше працювати там, де працювали доси.

Генерал Кравдер видав поясненя до свого розпорядженя для військово дозрілих мущин, які мусять або працювати при корисній роботї або йти до війська. В поясненях говорить ся, що всї військово дозрілі мущини, які працюють по салунах, реставраціях, ротелях, склепах і апартаментових домах, мусять покидати сю роботу і брати ся до иншої, або в противнім случаю мусять йти до війська. Се відносить ся отже до бартендерів, портерів, дішвашерів, вейтрів, дурменів, елевейторронерів, клерків по ґросернях і инших склепах, а вкінци і до тих, які сидять дома і нїщо не роблять. Не відносить ся се до кухарів, клерків по банках і инших, а вкінци не не відносить ся до тих, які належать до пятої військової кляси; отже до приятельських або до ворожих чужинців се не відносить ся. Значить, ті, які належать до пятої військової кляси, можуть дальше працювати там, де працювали доси.

Вшановане Злучених Держав.

1918 рік буде в історії Злучених Держав записаний яко рік надзвичайної пошани сього краю зі сторони других держав. Крім того, що всї народи у Злучених Державах будуть сьвяткувати день 4-го липня яко День Независимости Злучених Держав, бразилійська і уругвайська република приняли сей день за своє народнє сьвято, щоби сим віддати належну пошану Злученим Державам.

До філядельфійських Українців.

День 4-го липня 1918 року має бути після бажаня президента Вілсона — днем льояльности. В тім дни як Американці, так і инші народи, замешкуючі сей край, мають разом злучитись і відсьвяткувати його як найвеличавійше, бо є се день 142 річниці независимости Злучених Держав. В той день не повинні і ми, Українці остати позаду. Противно, яко нарід поневолений і поділений ворогами, ми як один повинні стати в ряди з иншими народами, а головно з народом американським і його президентом, бажанєм котрого є свобода для всїх поневолених народів, тим самим отже і для українського народу.

Завязаний в тій цїли Український Комітет у Філядельфії, до якого входять представники всїх філядельфійських товариств, в порозуміню з головним американським комітетом устроює величавий похід, уложений в слїдуючім порядку: старшина; козаки; американський прапор; таблиця з написию: „Юкраініен Нейшен"; банда; український комітет; американські прапори; американський прапор; діти з Сиротинця; американські прапори; сестрицтво; американські прапори; товариство Українських Американських Горожан; прапори; жіноцтво з парохії; парохія; банда; прапори; українська громада з Найставн і Манаюнк; вільна українсько-американська свобода і прапори; банда; прапори; українська громада з Феймонт; козаки, Шевченко, Україна; прапори; українська громада із Савт і Вест Філядельфія; німецька культура, Україна, Вуйко Сем; прапори; українська громада з Френкфорд; козаки. Перед кождою трупою будуть також відповідні таблиції.

Збуди ся отже, український народе, з твердого сну; встань з другим народом і покажи, що і ти бажаєш бути вільним і независимим; так як вільним і независимим є нарід американський. Тому в четвер 4-го липня о годині 7-мій рано всї українські товариства, братства і сестрицтва, а також поодинокі Українцї і Українки, які живуть у Філядельфії мусять явитись коло катедри при Френклін улици, де комітет упорядкує похід і вирушить на призначене місце. Всякі інформації і прибори до походу можна одержати у низше підписаних комітетових: Т. Грицей, Д. Штогрин, М. Рибак, П. Кирилюк, І. Боросевич, П. Антонович, М. Довбенко, І. Сирняк, Ф. Холявський, о. М. Кінаш, о. В. Петрівський, др. Ю. Чупка.

Обчислено, що Норт Дакота має випродуктувати в сім році 175,000.000 бушлів пшениці і 28,000.000 бушлів жита.

З Дітройт і Гамтрамк.

Українська Громадо: — На зазив президента Вілсона, щоби всї чужинцї взяли участь в манїфестації Дня Независимости 4-го липня, дітройтські Українцї відповіли утворенем комітету, до якого входять представники місцевих українських товариств, братств, сестрицтв і парохії. Сей комітет закликає отсим всїх дітройтських і гамтрамських Українців, аби вони взяли як найчисленнійшу участь в манїфестації, яка пічнеть ся в четвер о годині 8.30 рано в Гренд Сіркус Парк при Вудворд евеню. Українцї, заманїфестуймо свою льояльність і прихильність для американського народу у його боротьбі з европейською автократією. — Комітет.

По конвенції „Соединенія".

МекКізпортська „Просьвіта" доносить, що конвенція угроруського Соединенія відбула ся дуже бурливо, про що сьвідчить факт, що конвенція розпочала ся в Клївленд, Огайо, а покінчила ся аж в Браддок, коло Пітсбурга в Пенсильванії. Головна боротьба вела ся між греко-католиками, а тими, які хотіли передати Соединеніе в руки православної місії. Головними особами виступали тут редактор Ґанчин і співредактор Пачута. Ґанчин казав, що бувший православний архиепископ Євдоким Мещерський давав йому 15,000 долярів, аби він пропаґував православє у своїй часописи, „Американско-Рускім Вестнїку". Ґанчин заявив, що пропозиції Мещерського він не приняв; тодї Мещерський пошукав собі Пачуту, дав йому 2.000 долярів, і сей згодив ся на пропозицію архиепископа. Тодї конвенція зажадала, щоби Пачута виправдав ся із пороблених йому закидів, а коли Пачута не міг свого зробити, конвенція рішила викинути його із салї засїдань. З сього повстала така буча, що конець-кінцем рішено перенести дальші наради конвенції до Браддок.

Головнїйшими ухвалами конвенції є: зміна системи плаченя після літ і будова сиротинця, що поручено духовенству. Відтак ухвалено нову платню для урядників: предсїдателеви $500 річно, духовному управителеви $500 річно, касієрови $600 річно, секретареви $200 його помічникови $150 місячно, редакторови $200 долярів місячно, $1.000 за календар, $500 за статути, 30% за перевід оголошень; експедиторови $150 місячно; заступникови предсїдателя $50 річно; предсїдателеви контрольної комісії $400 річно, а двом членам $150 річно, крім того дієта і розходи.

Т. Лата вже не є дефравдантом — каже „Робітник".

В клївлендськім „Робітнику", в числі з 12. червня б. р., було сказано, що Теодор Лата (член Української Федерації Соціялїстичної Партії і вихованець Українського Народного Союза, (якому віддячитись він не чує тепер обовязку) здефравдував 450 долярів. На просьбу Т. Лати, „Робітник" в числі з 25. червня подає отсе спростоване: „Теодор Лата, про арештоване котрого ми доносили в однім з чисел „Робітника", вже увільнений. Перебувши тиждень в тюрмі і вернувши всї гроші в сумі $450.00, а при тім заплативши всї кошти ($100) орґанїзації, до якої належав, зістав випущений. Отсим подаємо до відома всїм інтересованим, що він вже не є дефравдантом".

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Греко-католицький епископ для Холмщини.

Перед кількома місяцями — як се доносить „Америка" за американськими католицькими ґазетами — Холмщина одержала українського католицького епископа в особі о. д-ра Осипа Боцяна, ректора львівського духовного семинара.

Українство в Холмщині.

Після останних статистик, зладжених Українцями, процентове відношенє польського і українського населеня в трох слїдуючих повітах Холмщини представляєть ся, як слїдує:

Більський Українців 39.11%, Поляків 34.85%; Берестейський Українців 63.38%, Поляків 3.89%; Кобринський Українців 79.57%, Поляків 2.22%.

Новий Австрійський комендант на Україні.

Генерал Бем-Ермолі, комендант австрійських військ на Україні, зістав правдоподібно відкликаний на инший фронт. Його місце мав заняти ґенерал Бельц.

Антін М. Лахоцький-Кузьма, друг Драгоманова, помер у Швайцарії.

Дня 24. цьвітня у повітовім шпитали в Льозанні, Швайцарія, помер по короткій але тяжкій недузї Антін Михайлович Лахоцький-Кузьма, товариш Михайла Драгоманова. Покійний прожив 65 лїт. Родив ся в Житомірі, де його батько був сьвящеником. Антін почав свою діяльність яко артист в українській театральній трупі, а відтак почав брати живу участь в українській радикальній пропаґанді, яку голосив Драгоманів. — В 1877 році, коли то він переправив українську революційну літературу через границю, на донос Поляків його арештовано на галицькій границі і відіслано до краківської вязниці. Власти виточили йому та його товаришови Ястрембському процес. Оба вони пересиділи у вязници цїлий рік. Коли остаточно їх випущено, вони не відважували ся вертати на Україну, боячись, аби там не переслїдував їх царський уряд, але виїхали до Швайцарії. На початку 1878 року Лахоцький замешкав у Женеві, де він і зблизив ся до Драгоманова, який провадив там тодї українську пропаґанду. В Каружі, Швайцарія, Лахоцький заложив першу українську друкарню за границею, де видавав часопись, якої був рівночасно редактором і складачем. У всїх політичних і економічних змаганях Українців у Швайцарії він брав живу участь. В 1908 і 1915 рр. він був головою українського товариства у Женеві. Покійний полишив жінку, з московського роду, і двоє дітий. Зараз на початку революції покійник бажав дуже виїхати на Україну, щоби стати в чімнебудь помічним рідному народови. Та важка недуга перешкодила сьому. Помер таки в Швайцарії, де прожив повних 40 лїт. Нехай чужа вільна земля, яку щиро полюбив, буде пером йому.

Знищенє Галичини.

Черновецький кореспондент віденської „Арбайтер Цайтунг" доносить що цїла східна Галичина лежить облогом; управлена заледви одна трета часть землї. Много сїл істнує лише з імени, а в дійсности на їх місцях є лише стрілецькі рови і знищені терени.

Наради в Софії.

Париський „Журналь де Дебат" доносить, що у вересни б. р. в Софії, столици Болгарії, має відбути ся конференція центральних держав, участь в якій візьмуть і представники України.

Чому розбили ся українсько-московські мирові переговори.

Европейські ґазети доносять, що мирові переговори між Україною і Московщиною розбили ся задля незгідливости обох сторін супроти означеня державних границь. Українська делеґація домагала ся приміненя етноґрафічних принципів, підчас коли московська делеґація налягала на те, щоби границї між Україною і Московщиною остали тісами, які якраз під пору веденя тих переговорів існували. Українцї не згодили ся на се і зараз почали нову військову офензиву.

Нові зелізничі шляхи Монахія-Одеса і Монахія-Могилів.

Урядова румунська часопись „Стеаґул" оповістила, що плянуєть ся два нові головні зелізничі шляхи, які через Румунію будуть лучити Німеччину з Україною. Перший шлях буде йти з Монахії через Відень-Будапешт - Пятра-Меамет - Роман-Яси-Кишинів до Одеси, другий з Монахії через Відень-Будапешт - Міскольч - Мармароський Сиґот - Радівці - Дорогой - Винниця - Київ до Могилева.

Австрійська горівка на Україну.

Виповняючи услівя мирового договору з Україною, Австро-Угорщина приготовляє до експорту на Україну острі напитки вартости що найменьше 1.000,000.000 корон. Центральна Рада не хотїла приняти сього товару, через що між нею і правительством Австро-Угорщини приходило кілька разів до острого непорозуміня. Нове правительство згодило ся на імпортоване горівок. — Як подає австрійський урядовий звіт, перед днем 1-го мая з Австро-Угорщини вивезено на Україну ріжних товарів вартости 400.000 корон. Вивезено 33 вози лікарських приладів і медицин; сім возів шміру, шварцу і инших средств до чищеня; 21 возів рільничих машин; один віз віконного скла; пять возів мінеральної води, і один віз ріжних дрібничок.

Злякав ся.

Учитель: — Гнида, хто сотворив сьвіт?

Ученик, котрий в тій хвили розілляв чорнило, перестрашив ся і мовчить.

Учитель (повторяє). — Ну, говори, хто?

Ученик: — Я, пане професор, але вже більше того не зроблю.

ПОЗІР! БРУКЛИНСЬКІ І ДООКОЛИЧНІ УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ, ПОЗІР!

Заходом бруклинських і дооколичних злучених українських Товариств і Братств
— відбуде ся —

ВЕЛИЧАВИЙ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД
в память Независимости Злучених Держав
В ЧЕТВЕР, 4. ЛИПНЯ 1918 Р.

ПРОГРАМА:

Похід всїх бруклинських і дооколичних злучених українських Товариств і Братств з американськими і своїми прапорами і музиками відбудесь головними улицями міста Бруклина.

1. Точно о годині 9.30 слїдуючі Товариства і Братства зберуть ся в Українській гали під ч. 71-73 Норт 6-та улиця, а то: Бр. Пресв. Тройції, Тов. Запорожська Січ, Тов. Богд. Хмельницького, Тов. Українські Козаки, Бр. Пресьв. Богородиції, Тов. ім. Тараса Шевченка, Бр. св. Василія, Бр. св. О. Николая і Тов. Нове Житє.

2) В гали церкви Сошестія св. Духа в тім самім часї зберуть ся слїдуючі Товариства і Братства: Тов. Просьвіта, Тов. Запорожська Січ з Long Island, парохія Сошестія св. Духа, Тов. „Любов", Бр. і Сестрицтво Сошестія св. Духа, Бр. св. Димитрія, Тов. Українські Козаки, Бр. св. О. Николая з Woodhaven, Бр. св. Иосифа і Тов. Запорожська Січ з Central Brooklyn. З тих галь вирушать всї товариства і братства у взірцевім порядку до McAddin Theatre Hall (при Berry St., поміж Савт 2. а 3), де п. Н. Гундяк виголосить бесїду на тему дня.

О годині 10.30 під проводом атамана п. Николая Шемердяка розвинесь похід слїдуючими улицями: з улиції Berry до Bedford Ave., до Lincoln Pl., до Classen Ave., до Flushing Ave., до Bedford Ave., до South 8-ої улиції, до Marcy Ave., до North 5-тої ул., до Wythe Ave., до North 9. ул., до Berry ул. і тою ж улицею назад до McAddin Hall.

В слїдуючім порядку будуть маширувати Товариства і Братства:

1) Жіночий відділ Братства Сошестія св. Духа, до котрого то відділу будуть влучені всї женщини і дївчата инших товариств і братств,
2) Укр. хор співаків в народних строях,
3) Братство Пресв. Тройції,
4) Тов. ім. Тараса Шевченка,
5) Братство св. Димитрія,
6) Тов. Запорожська Січ з North Side,
7) Тов. „Просьвіта",
8) Тов. Богдана Хмельницького,
9) Братство Пресв. Богородиції,
10) Тов. Українські Козаки,
11) Братство св. Петра і Павла з Central Brooklyn,
12) Товариство „Любов",
13) Запорожська Січ з Long Island,
14) Товариство Вільна Україна,
15) Бр. св. О. Николая з Woodhaven,
16) Бр. св. О. Николая з Норт,
17) Товариство Нове Житє,
18) Братство св. Иосифа.

По повороті на галю відбудесь протестаційне віче проти гнету і насильства Німеччини на Україні.

Референтом сего віча буде п. Николай Величко і англійські бесїдники.

ПО ВІЧУ ВІДБУДЕСЬ КОНЦЕРТ

з слїдуючою програмою:

1) Американський гимн.
2) Вступне слово... о. Вол. Лотович
3) „Дніпро реве", муз. Стпінського .... хор мішаний
4) „До дому", віддекламує .... п. М. Салюк
5) „Карі очі", сольо, відспіває .... п. А. Рубінівна
6) Вязанка народних пісень, муз. Кумановського, відспіває .... хор мішаний
7) „В гаю", дует, відспівають .... п-ни М. Шемердяк і М. Салюк
8) „Ой зібрала ся молодіж", муз. Матюка .... хор мішаний
9) „Засвистали козаченьки", фортепянове сольо, відограє .... п-па К. Юрчаківна
10) „Ой вербо, вербо", муз. Кумановського .... хор мішаний
11) „Добраніч родині", декламація, виголосить .... Иосиф Шепорак
12) „Там за тихим за Дунаєм", уривок з опери „Запорожець за Дунаєм",
13) Український гимн.

Вокальну часть програми виконає Бруклинський хор, під управою п. Ст. Ягелли.

Початок концерту о годині 2-гій пополудни.

ЦІНА МІСЦЬ 35 ЦЕНТІВ.

В тім народнім сьвяті повинні брати участь всї Українцї, щоб дати доказ льояльности для нашої прибраної вітчини Злученим Державам.

ЗА КОМІТЕТ:

о. Володимир Лотович, предс.,
Володимир Яськевич, секр.,
Григорій Цьвєкало, касієр.